

14/302/21

Piispainkokouksen 9.6.2021 pöytäkirja Pöytäkirja 4/2021

Aika: 9.6.2021
Paikka: Teams
Läsnä: Arkkipiispa **Leo** (puheenjohtaja), metropoliitta **Arseni**, metropoliitta **Elia**
Sihteeri: Rovasti **Mikael Sundkvist**

Kokouksen avaaminen

27

Puheenjohtaja avasi kokouksen 14:25.

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

28

Päätösesitys:

Kokous todetaan lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Esityslistan hyväksyminen

29

Päätösesitys:

Esityslista hyväksytään esitetyssä muodossa.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Edellisen kokouksen pöytäkirjan tarkastus 30

Päätösesitys:

Edellisen kokouksen (21.4.2021) pöytäkirja tarkastetaan ja hyväksytään.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Metropoliitta Arsenin esitys (Liitteet 1–5)

31

Kanonisointeja tarkastelevan työryhmän loppumuistio

Piispainkokouksen asettama, kanonisointeja tarkasteleva työryhmä on lähettänyt piispainkokoukselle työryhmän loppumuistion liitteineen. Muistiossa työryhmä esittää näkemyksensä mahdollisista kanonisoinneista ja niitä koskevista toimenpiteistä sekä esityksensä tässä vaiheessa mahdollisesti tarvittavista teksteistä. Työryhmään kuului puheenjohtaja KP metropoliitta Arsenin lisäksi Joensuun Pyhän Nikolain kirkon yli diakoni i. Johannes (Jukka Korpela; sihteeri, Lintulan Pyhän Kolminaisuuden luostarin nunna äiti Ksenia ja dosentti Elina Kahla.

Työryhmä päätyi yksimieliseen kantaan, että seuraavat kolme kilvoittelijaa voisivat täyttää ne kriteerit, jotka piispainkokous on aiemmin katsonut määrittelevän pyhien joukkoon luettavan.

1. Pyhittäjä Haritonin merkitys oli ratkaiseva hengellisesti ja hallinnollisesti Valamon Kristuksen kirkastumisen luostarin rakentamisessa sodan jälkeisessä Suomessa.
2. Pyhittäjämarttyyri Pasi muodostui tärkeäksi kolttakansan ortodoksisen identiteetin siirtämisessä osaksi Suomen kirkkoa, mistä hän kärsi marttyyrikuoleman.
3. Pyhä vanhurskas Paraske tunnetaan suomalaisen runonlaulun hahmona. Ortodoksisen Kirkon näkökulmasta hän on karjalais-suomalaisen hurskaan ortodoksisen kansanäidin esikuva, joka eli uskoaan arkipäivässä ja välitti sen seuraavalle sukupolvelle.

Työryhmä myös hyväksyi esitettyjä koskevat tekstiehdotukset. Työryhmä päätti esittää piispainkokoukselle, että se ryhtyisi toimiin esityksen tekemiseksi Ekumeeniselle Patriarkaatile näiden kolmen Kristuksen palvelijan lukemiseksi pyhien joukkoon asiassa.

Päätösesitys:

Kanonisointeja tarkastelevan työryhmän loppumuistio otetaan valmisteluun jatkotoimenpiteitä varten.

Päätös:

Asia jätetään pöydälle. Piispainkokous arvioi vielä työryhmän kokoonpanoa sekä itse asian jatkovalmistelua.

32 Pykälä on salassa pidettävä

(Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (1999/621), 24 § 1 momentti 32 kohta.)

Metropoliitta Arsenin esitys (Liite 7)

33

Pyhittäjä Johannes Valamolaisen ja pyhän marttyyri ja tunnustaja Johannes Sonkajarantalaisen ikonografia

On käynyt ilmi, että teologista koulutusta saamattomat ja ikonografista perinnettä rajallisesti tuntevat maalarit ovat alkaneet muunnella marraskuussa 2018 pyhien joukkoon liitettyjen pyhittäjä Johannes Valamolaisen sekä pyhä marttyyri ja tunnustaja Johannes Sonkajarantalaisen ikonien kuvaustapoja ja lisäksi ikoneihin niihin kuulumattomia ja perinteelle vieraita attribuutteja. Piispainkokouksen tulee tähdentää pyhän Basileios Suuren opetukseen vedoten, (mitä sana on korvalle, sitä kuva on silmälle), että samalla tavalla kuin pyhien joukkoon liitettyjen liturgisia tekstejä ei saa ryhtyä muuttelemaan, niin ei myöskään pyhien joukkoon liitettyjen kuvausta saa muutella ikoniin kuulumattomilla lisäyksillä.

Perinteestä poikkeavia kuvauksia ei tule siunata ikoneiksi eikä asettaa kirkkoihin esille levittämään väärää tulkintaa. Kirkon tulee pitäytyä myös ikonografian osalta perinteessä ja soveltaa sitä vakiintuneella tavalla nykyaikaan. Piispainkokouksen tulee tässä vaiheessa todeta asianmukaiset kuvaustavat näiden kahden pyhien kohdalla.

Puheenjohtajan päätösesitys:

Piispainkokous valmistelee tarvittavan ohjeistuksen ikonimaalareille.

Päätös:

Keskusteltuaan asiasta piispainkokous päätti valmistella ikonimaalareille yleisohjestusta pidättymisestä ikonografisissa periaatteissa sekä ikonien siunaamisesta.

Muut asiat

34

- Piispat keskustelivat papiston käyttäytymisestä sosiaalisessa mediassa.
- Piispat totesivat, että marraskuun 2021 kirkolliskokouksessa mahdollisesti valitun apulaispiispan vihkimisen päivämäärä voisi olla 16.1.2022.
- Piispainkokous kuuli muita hiippakuntien kuulumisia.

Kokouksen päättäminen

35

Puheenjohtaja päätti kokouksen 15:01.

Aika ja paikka alussa mainitut.

Puheenjohtaja

Leo
Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa

Mikael Sundkvist
sihteeri